

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund og formål

Forenkling

Det kommunale tilskud- og udligningssystem bygger på enkle og klare principper, men er i sin praktiske udformning mindre enkelt. Det skyldes især, at man har villet gøre systemet så retfærdigt som muligt, bl.a. at man efter kommunalt ønske har villet bygge på så aktuelle data som muligt.

Regeringen vil arbejde aktivt for at forenkle systemet.

Regeringen vil således bestræbe sig på at udmelde tilskuddene i en foreløbig form tidligere end nu, så kommunernes budgetsikkerhed forøges.

Regeringen vil endvidere forklare systemet bedre og i højere grad yde service til den enkelte kommune med hensyn til beregning af tilskud og udligning.

Regeringen vil endelig efter forhandling med de kommunale parter i fornødent omfang stille forslag om ændringer i lovgivningen med henblik på at opnå forenklinger.

Overudligning

For nogle grupper af kommuner, navnlig kommunerne i hovedstadsområdet og kommuner med et særligt svagt beskatningsgrundlag tilstræbes en meget høj grad af udligning. Denne høje grad af udligning har i stigende omfang medført, at kommunerne rammer det såkaldte »udligningsloft«.

»Udligningsloftet« indebærer, at en kommune ikke kan afgive mere end 90 pct. af provenuet af en ekstra ligningsindsats.

Lovforslaget tilstræber på denne baggrund at begrænse risikoen for overudligning og for, at kommuner kan opnå en udligningsmæssig fordel ved at forhøje grundskyldpromillen fremfor udskrivningsprocenten.

Bedre vilkår for kommuner med særlig svagt beskatningsgrundlag.

Firkløverregeringens politik overfor kommunerne har taget et vidtgående hensyn til kommuner med et lavt beskatningsgrundlag.

Således blev der med virkning fra 1984 indført et tilskud til kommuner med et særlig svagt beskatningsgrundlag. Dette tilskud forøgedes til i alt knap 200 mio. kr. i forbindelse med omlægningerne af de sociale refusioner fra 1987.

Derudover blev det i 1983 besluttet at opretholde vejkriteriet i den kommunale udgiftsbehovsudligning væsentligst af hensyn til den byrdefordelmæssige balance mellem landkommunerne og de øvrige kommuner.

Endelig er tilskudsned sættelserne i årene 1983–1986 fordelt mellem kommunerne efter beskatningsgrundlagets størrelse, således at nedsættelserne, regnet pr. indbygger, har virket mest lempeligt overfor kommuner med lave indtægtsgrundlag.

Regeringen er indstillet på at fortsætte denne politik.

2. Lovforslagets hovedindhold

Forenkling.

Regeringen havde ønsket at forenkle systemet ved at ændre beregningsåret for udligningen.

Efter gældende regler beregnes udligningen på grundlag af data fra de kommunale budgetter for året forud for tilskudsåret. 1989-udligningen skal altså beregnes på grundlag af 1988-budgettal.

Da data vedrørende beregningsåret kun er budgettal, når udligningen beregnes, er en ofte betydelig efterregulering nødvendig. De store efterreguleringer er en kilde til usikkerhed. Desuden skal der for hvert tilskudsår foretages to beregninger, en foreløbig og en endelig.

Finansieringsudvalget har på denne baggrund undersøgt en række forslag om forenklinger.

På grundlag heraf har regeringen i forhandlingerne med de kommunale parter foreslået, at udligningen for fremtiden beregnes på grundlag af foreløbige